

nieuwe boeken, verslagen e.d.

Vogels van veld, hei en hoogte

Dit derde deeltje uit het Deens vertaald behandeld de vogels van het veld, hei en fjeld (Scandinavische hoogvlakte). Ook in dit deeltje zijn bij de beschrijvingen van de vogelsoorten de verspreidingskaartjes opgenomen. Van tal van soorten worden ook de nog veel gebruikte volksnamen vermeld. Onder de rubriek 'verblijf' worden gegevens voor onze streken vermeld. Waarom wordt de Waterpieper 'overal' standvogel genoemd? Een boekje met goede kwaliteiten, dat ons in vergelijking met de beste vogelgidsen echter niet veel nieuws meer brengt (zie ook jrg. 24: 110).

Henning Anthon: Vogels van veld, hei en hoogte. 176 pag., 79 verspreidingskaartjes en kleurenafb. (1976). Nederlandse bewerking, A. P. & G. den Hoed. Uitg. Moussault's Uitg. B.V., Baarn. Prijs f 24,50.

Als tweede deel verscheen Henning Anthon: Vogels van zee, meer en moeras. 271 pag., 136 verspreidingskaartjes en kleurenafb. (1976). Ned. bewerking A. P. en G. den Hoed. Uitg. Moussault's Uitg. B.V., Baarn. Prijs f 24,50.

The Coot and the Moorhen

Een grappig boekje dat voornamelijk de nestbiologie van de Meerkoet en het Waterhoen behandelt. Aardige foto's en pentekeningen illustreren de tekst. Jammer dat hier verder ingegaan wordt op de vermeende schade en de jacht op deze vogelsoorten. De aangehaalde literatuur is summier.

Jon Fjeldsa: The Coot and the Moorhen. Talrijke illustraties, 56 pag., vertaald door Ian Cocker uit het Deens (1977). Serie: Biological Monographs. Uitg. Av. Media As, Kobenhavn.

Vogels in het Gooi

De Vogelwerkgroep 'Gooi en Omstreken' heeft haar tienjarig bestaan afgesloten met de presentatie van het door een dertiental medewerkers bijgeschreven boekwerk 'Vogels in het Gooi'.

In het voorwoord van prof. dr. K. H. Voous wijst deze er op dat zonder passende maatregelen de Korhoenders spoedig de weg zullen gaan van Klapekster, Nachtzwaluw, Grauwe Klauwier en vele andere soorten. Ook de auteurs van het boek schrijven sombere en waarschuwendende woorden over de toekomst van menige vogelsoort in het Gooi. De soorten die achtereenvolgens in het boek een hoofdstuk hebben gekregen zijn: Ooievaar, Bergeend, Boomvalk, Korhoen, Kievit, Wulp, Kerkuil, IJsvogel, Zwarte Specht, Huiszwaluw, Oeverzwaluw, Boompieper, Klapekster, Pestvogel, Grote Lijster, Cettis Zanger, Baardmannetje, Geelgors en Roek. Bij de bestaande kolonies van de Roek kan die te Loenersloot nog toegevoegd worden. De Zwarte Specht broedt af en toe ook in Kennemerland, de voormalige grote oeverzwa-

luwkolonie van de Craailose afgraving wordt niet genoemd en de Grote Lijster is na de Tweede Wereldoorlog duidelijk in aantal afgenomen in het Gooi.

Al of niet uitgebreid zijn het per soort zeer interessante artikelen geworden waarin vrij veel gegevens uit oude archieven verwerkt zijn. Een compliment voor deze uitgave, die voornamelijk met tekeningen van Ed Hazebroek is opgeluisterd, is zeker op zijn plaats.

H.L.

R. G. Moolenbeek (samensteller): Vogels in het Gooi. Redactie: D. A. Jonkers, R. G. Moolenbeek, R. van Poelgeest, 137 pag. met pentekeningen van Ed Hazebroek, W. K. Kraak & W. J. R. de Wijs (1978). Uitg. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Laren N.H. Prijs f 10,—. Verkrijgbaar door storting van f 14,— (incl. portokosten) op giro 2 529 179 t.n.v. penningm. Vogelwerkgroep Het Gooi e.o., Laren N.H.

Voornaamste bepalingen van de Nederlandse Jachtwet

Een boekje over bovenstaand onderwerp is aan te vragen bij het Ministerie van Landbouw en Visserij, directie Voorlichting en Externe Betrekkingen, Bezuidenhoutseweg 73, postbus 20401, 2500 EK 's-Gravenhage, 070-792062. Het bevat hoofdstukjes over: Algemene bepalingen, het genot van de jacht, jachttakten, de uitoefening van de jacht, het Jachtfonds, de eendenkooien, bepalingen inzake schade, het vervoer en de handel in wild, daaropvolgend een toelichting over wildschade, bevordering van een goed beheer en algemeen.

Op het zelfde adres is tevens een nieuwe folder verkrijgbaar over 'Wildbeheer en jacht' (INFO Titel 11).

VogelschutzjahrBuch nr. 16

Het vogelbeschermingsjaarboek, Bericht nr. 16 van de Duitse Sectie van de ICBP van de International Council for Bird Preservation bevat 135 gedrukte pagina's met vele afbeeldingen bij een interessante serie artikelen onder meer de Rode Lijst in West-Duitsland, over het voorkomen van ganzen in de Bondsrepubliek, over het Wedeler-Haseldorfer Elbmarsch, de Zwartbuikrotgans in het Noordfrieese waddengebied, Blauwe Reiger en de viskwekerij, een interessant artikel over vogellevens en jacht (door R. Berndt & W. Winkel) en over wetlands in West-Duitsland. Ook de korte mededelingen bevatten veel informatie onder meer de aangenomen resoluties in Radolfzell, jacht op Buizerd, ooievaars-census 1974 en dergelijke. Op pagina 121 wordt vermeld dat de Nederlandse Sectie der ICBP DM 100.000,— heeft uitgegeven in Italië ten behoeve van de bescherming van de trekvogels.

Het verslag is verkrijgbaar bij Kilda Verlag, D-4402 Greven. Prijs DM 13,—. Ook berichten nr. 12, nr. 14 en nr. 15 zijn nog verkrijgbaar. Prijs DM 6,80 per nummer.

De Valkerij in de Nederlanden (1975)

Het jaarboek van het Nederlands Valkeniersverbond 'Adriaan Mollen' over 1975 bevat de volgende artikelen: 'Zo'n bijna dertig jaar geleden...' (Dr. J. W. M. v. d. Wall); 'De hoge vlucht van de valk in het Duitse taalgebied' (Dr. J. M. P. van Oorschot); 'Revalidatie van een sperwer met een onderarmfractuur en van twee imprinte buizerds' (G. J. van Nie); 'Problemen en ervaringen in de aanwachterij' (H. Dijkstra); 'Enkele opmerkingen over frons' (G. J. van Nie); 'Valkerij in het Oude China' (J. Taapken); 'Valkeniers en roofvogelbescherming II' (redactie) en 'Bij de bestuurswisseling' (W. P. J. Lammers).

Ook deze uitgave heeft de bekende goede verzorging en is opgeluisterd met 20 illustraties. Het jaarboek bevat 56 pagina's.

H.J.L.

Jaarboek 1975 is voor geïnteresseerden verkrijgbaar door overmaking van f 15,— op giro 7.64.30 t.n.v. penningmeester Nederlandse Valkeniersverbond 'Adriaan Mollen', Riethoven.

De Valkerij in de Nederlanden, 1976

Het jaarboek 1976 in de bekende fraaie uitvoering bevat ook deze keer weer een aantal zeer interessante artikelen waaronder het vrij technische verhaal 'Waarom een Havik zo moeilijk een eend pakt' van H. J. Slijper, het historische verhaal 'Mongoolse valkeniers en de valkerij in China in de 10e eeuw' van mr. H. A. Daendels, het verslag van een 'Conference on falconry and conservation' Abu Dhabi, 10-18 december 1976 van H. J. Slijper en ten slotte het Ornithologisch Jaarverslag, seizoenen 1975-1976 en 1976-1977 door W. P. J. Lammers, waarin o.m. een kort verslag van het goede werk dat in de asiels verricht wordt en waardoor ruim 200 exemplaren weer in de natuur konden worden teruggebracht.

H.L.

'De valkerij in de Nederlanden', uitgave van het Nederlandse Valkeniersverbond 'Adriaan Mollen'. Prijs f 15,— (incl. porto) en te bestellen d.m.v. vooruitbetaling op postgironr. 76430 t.n.v. de Penningmeester van het Nederlandse Valkeniersverbond, Vinklaan 5, Riethoven.

Jagten til debat

In een boekwerk van 101 pagina's is 'Pugnax' 1978, no. 2 verschenen met de publicatie van een groot aantal artikelen die over de jacht in dagbladen en tijdschriften zijn verschenen in 1977. Hieruit blijkt duidelijk dat ook in Denemarken de jacht met alles dat daar omheen speelt in de publieke belangstelling staat. Dagbladartikelen, commentaren en brieven van lezers vindt men hierin afgedrukt. De samenstellers zijn Jörn Eskildsen, Kjeld Hansen en Lene Sørensen.

Het boek kan besteld worden op gironummer 2 31 24 84 t.n.v. PUGNAX, Storesand 10, Gl. Rye, 8680 Ry, Denemarken. De prijs is minimaal Deense Kronen 16,— (exclusief verzending).

Stichting IVON

Op 1 februari 1978 werd in Amsterdam besloten tot de oprichting van de Stichting 'Informatie en Voorlichting over Huisdieren en hun Voeding in Nederland' (afgekort IVON). De stichting is opgericht door een aantal in Nederland opererende industrieën op het gebied van huisdiervoedsel en heeft zich tot taak gesteld als informatiebureau van de Nederlandse huisdiervoedselindustrie te Via dit bureau wordt informatie en voorlichting gegeven over het huisdier en huisdiervoedsel en huisdiervoedselindustrie. Onder huisdieren verstaat de stichting: katten, honden, vogels, sierhoenders, knaagdieren en vissen. Tevens zal vanuit dit informatiebureau gepoogd worden om gegevens over huisdiervoedsel te verzamelen op wetenschappelijk terrein.

Tien maal per jaar zal het IVO-Informatiebulletin verschijnen. Belangstellenden kunnen zich gratis abonneren door contact op te nemen met de redactie van IVON Bulletin, Wibautstraat 12, Amsterdam, voorlopig telefoon nr.: 020-941154.

Vogelfang und Vogelberingung II

De derde druk van deel II verscheen kortgeleden. Met grote nauwkeurigheid worden alle verkregen aanvullende gegevens verwerkt hetgeen de waarde van deze serie telkens weer vergroot. Interessant is afbeelding 12 welke een grote trechterkooi van het Russische ringstation Rybachii aan de Kuhrische Nehrung vertoont. Enkele nieuwe vangervaringen zijn toegevoegd, evenals enkele illustraties zoals die van afbeeldingen 104, 124 t/m 127 en andere. Aangehaalde Bossini (afb. 122) moet Bassini zijn. (Zie ook Het Vogeljaar 16 (6); 664-665, 18 (3) 290-291 en 20 (3) 112).

Hans Bub: Vogelfang und Vogelberingung. Deel II, 3e druk, 182 pag., 190 afbeeldingen (1977). Die Neue Brehm-Bücherei 377. Uitg. A. Ziemsen Verlag, Wittenberg Lutherstadt. Prijs DM 14.—.

The Countryman

Gaarne zou ik de lezers van ons blad attent maken op een goedkoop en bijzonder plezierig Engels tijdschrift 'The Countryman'. Dit is een kwartaaluitgave in de vorm van een pocketbook, gevuld met interessante zeer lezenswaardige artikelen, brieven, gegevens en ook advertenties voor natuurliefhebbers. Ik meld dit omdat dit blad in Nederland niet erg bekend is. Het kost maar £ 2,50 per jaar.

Het abonnementsgeld kan per giro overgemaakt worden en dat brengt dus geen extra kosten met zich mee. Het adres is: The Countryman Ltd., Watling Street, Bletchley, Milton Keynes, MK2 2BW, Engeland, postgiro nummer 53 91 350.

(Voor degenen die dit niet zouden weten: gireren naar het buitenland gaat op de zelfde wijze als in het binnenland, met dien verstande, dat men bij zijn adres 'The Netherlands' bijschrijft, op de giro-overschrijving en op de enveloppe in rood schrijft 'buitenland', en het gulden- en centen-teken wijzigt in £ en p.)

● G. Kostelijk, Zwedenburg 29, 's-Gravenhage.

Correspondentiekaarten met vogelafbeeldingen

Het Comité Zomerzegels heeft in samenwerking met de Stichting Kritisch Faunabeheer een serie dubbele correspondentiekaarten 'Vogels van het vrije veld' uitgegeven. Deze acht kleurige, dubbele kaarten zitten in mapjes met bijbehorende enveloppen. De afbeeldingen zijn naar aquarellen van Piers Hayman, terwijl de uitgebreide tekst met verbreidingskaartje achter op de kaart samengesteld is door Piet van Zalinge. Deze eerste vogelserie bevat afbeeldingen van: Meerkoet met jongen, Watersnippen, Siobeenden, Poelsnip, Houtsnip, Kleine Rietganzen, Bokje en Goudplevier.

De serie, een uitgave van de Stichting Comité voor de Zomerpostzegels, postbus 85857, 's-Gravenhage, 070-552000 is verkrijgbaar door storting van f 4,— per serie op giro nr. 751932 t.n.v. Amsterdams Comité Zomerpostzegels, Amsterdam met vermelding 'Correspondentiekaarten Vogels van het vrije veld'.

Het bestuur van de Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging heeft een fel protest ingediend bij de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, mevrouw Smit-Kroes en bij het bestuur van de Stichting Comité voor de Zomerpostzegels tegen de tekst op de kaarten die naast de zomerpostzegels op de postkantoren worden verkocht. Deze tekst, zo schrijft de Jagersvereniging, bevat naast onjuistheden o.a. op grond van de jachtwet, een sterke anti-jachtgerichte tendens die beledigend is voor de jacht en het overheidsbeleid terzake in ons land. Het bestuur van de KNJV betreurt in hoge mate, dat een stichting die een goed maatschappelijk en cultureel doel nastreeft, zich laat leiden door een actiegroep, die op polariserende wijze haar eenzijdige anti-jachtstandpunt uitdraagt. Tot zover het (niet door ons ontvangen) persbericht dat ons bij het sluiten van dit nummer bereikte.

Overwinteringsoecologie van Rotgans op Terschelling

Er verscheen een verslag van een doctoraalonderwerp voor het vak dieroecologie van de studierichting biologie: 'Overwinteringsoecologie van de Rotgans (*Branta bernicla bernicla*) op Terschelling in het seizoen 1974-1975'. Het onderzoek zou enig inzicht moeten verschaffen in: het totale aantal Rotganzen op Terschelling en eventuele verplaatsingen van de dieren; de factoren die de indeling van een etmaal beïnvloeden of bepalen en de kwantiteit en kwaliteit van het door de Rotganzen gebruikte voedsel. Deze informatie kan van nut zijn bij de inrichting en het beheer van eventuele ganzenreservaten. Van september tot juni 1975 is een beperkte groep Rotganzen bekeken die gedurende de winter op Terschelling verbleef en de veel grotere troepen die in het najaar, maar vooral in het voorjaar Terschelling als 'tussenstation' gebruiken. In de wintermaanden blijft het aantal vrijwel constant (circa 1300) en in maart begint het aantal weer toe te nemen, totdat eind april/begin mei de top (16.000) bereikt wordt. Aanvankelijk worden de ganzen alleen op het wad

gezien, tussen Strip en het Amelander Duin. In november gaat echter de polder steeds meer als voedselsterrein gebruikt worden, totdat er in de winter het grootste deel van de eilandpopulatie foerageert. De rest foerageert op het wad langs de Boschplaat of op de kweldergebieden aldaar. Bij het begin van het voorjaar gaat er een verschuiving optreden van de polder naar de Boschplaat, zodat er na half april nog slechts incidenteel Rotganzen in de polder worden waargenomen. Deze verschuivingen gingen meestal gepaard met een verandering in de vegetatie waarop werd gefoerageerd. Achtereenvolgens werd voornamelijk gebruik gemaakt van typische wadvegetaties (zoals Klein Zeegras en Darmwier, poldervegetatie (weilanden) en tenslotte van de kweldervegetaties (waar vooral Rood Zwenkgras, Kweldergras en Zeeweegbree werd gebruikt).

Op deze drie voedselsterreinen werd een beeld van de gemiddelde dagactiviteit verkregen. Er bestaat een verloop in de gemiddelde foerageeractiviteit gedurende het seizoen. Deze activiteit begint vrij laag, neemt dan echter snel toe, daalt vervolgens aan het einde van de winter weer, maar neemt ongeveer een maand vóór het vertrek weer sterk toe. Ook is gekeken naar de trek van de slaappleatsen naar de foerageerterreinen en terug. Vaak fungeerde een bepaald gebied (altijd op het wad) als verzamelplaats voor de dieren die van de slaapgebieden (meestal op het wad) kwamen en op weg waren naar het voedselsterrein. Tenslotte is gelet op de invloed van verstoringen. Verstoringen door recreatie werd vastgesteld, zonder echter in de meeste gevallen sterk ingrijpend te zijn.

Erik van der Bilt, Ben Helming & Twan Tuyls: Overwinteringsoecologie van de Rotgans (*Branta bernicla bernicla*) op Terschelling in het seizoen 1974-1975. Gestencild, 167 pagina's, 3 foto's, vele kaartjes, tabellen en grafieken (1975). Uitg. RIN, Leersum & Zoologisch Laboratorium, Katholieke Universiteit, Nijmegen.

Lamert's Vogels van bos en tuin

Voor wie eens een prachtig verzorgd vogelboek wil hebben, waarin 59 vogelsoorten beschreven en bijzonder mooi en artistiek worden afgebeeld door Terence Lambert, kunnen wij dit boek ten zeerste aanbevelen. Het zijn vogels van bossen en bosranden, die in tuinen een uitbreiding van hun eigenlijke biotoop vinden. De schilder is 26 jaar oud en nog betrekkelijk onbekend. De tekst van Alan Mitchell, een vooraanstaand deskundige op het gebied van bomen en bossen, is kort, origineel, goed te begrijpen en bijzonder kenmerkend voor de soort. Peter Scott gaf het boek een warme aanbeveling mee.

Alan Mitchell & Terence Lambert: Lambert's vogels van bos en tuin. 128 pagina's, 59 kleurentekeningen (1977). Vertaling: Tom Swuste. Oorspr. titel: Lambert's Birds of Garden and Woodland. Het Wereldvenster, Baarn. Prijs f 39,50.